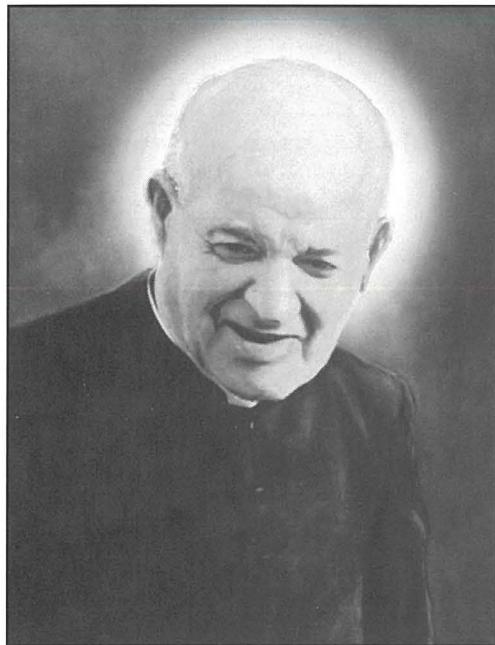

San Ġorġ Preca

Dun Ġorġ Preca (1880-1962), jew San Ġorġ Preca, kien saċerdot Kattoliku Malti u Fundatur tas-Socjetà tad-Duttrina Nisranija, magħrufa bħala l-MUSEUM jew Mużew. Magħruf fost il-Maltin semplicejment bħala "Dun Ġorġ". Kien pijunier tal-appostolat tal-lajċi fil-Knisja Kattolika, hamsin sena qabel il-Koncilju Vatikan II, u fost l-ewwel li ta l-Bibbja f'idejn il-lajċi u ġie kanonizzat mill-Papa Benedittu XVI fit-3 ta' Ĝunju 2007. l-Bidu tal-MUSEUM

Għall-ħabta tal-1897, meta kellu madwar 17-il sena, iltaqa' ma' wieħed mill-ghalliema tiegħu tal-Liceo, Dun Ercole Mompalao, ħdejn il-Mall tal-Furjana. Dun Ercole għamillu din il-profezija: "Preca, int għad tikber u nies li jirrispetaw 'l Alla jidħlu fil-familjarit miegħek u inti magħhom. Int għad issib xortik permezz tagħhom u huma għad isibu xortihom permezz tiegħek".

Fit-8 ta' April 1905 miet Dun Alwiġ Galea li għal īnfna snin kien il-konfessur ta' Ġorġ. Preca kien jirrakonta li ftit wara mewtu Dun Alwiġ deherlu u qallu: "Lilek Alla għażlek biex tgħallim lu l-poplu tiegħu".

Fl-istess żmien indieħes ma' grupp ta' żgħażaqgħi li kienu jiltaqqi f'għalqa quddiem il-Knisja ta' San Gejtanu. Mill-ewwel beda jkellimhom fuq Alla. Fosthom kien hemm Ewġenju 'Geġe' Borg, haddiem tat-Tarzna. Dun Ġorġ tah attenzjoni specjal u kien jieħdu għaliex waħdu biex jgħallmu u jfissi lu l-hajja ta' Ĝesu Kristu skond l-Evanġelu ta' San Gwann. Geġe kelli jkun l-ewwel Superjur Generali tas-Socjetà ta' Dun Ġorġ.

Il-Kjeriku Ġorġ Preca kiteb abbozz ta' regola bil-Latin biex jibgħatha lill-Papa San Piju X għall-approvażzjoni. Kellu l-ħsieb li fil-parroċċi kollha jkun hemm djar b'sebgħha rġiel ordnati djakni, meghjunin minn awżiljari lajċi, li xogħolhom kelli jkun li jgħallmu lit-tfal u l-kbar.

Ftit qabel l-ordinazzjoni saċerdotali Dun Ġorġ kien kważi ser imut b'marda li ħakmitu, probabilment it-tuberkolozi. It-tabib Nerik Meli qata' qalbu minnu, iżda għalkemm kelli pulmun minnhom niexef, Ġorġ rkupra "bl-intercessjoni ta' San Ġużepp".

Saċerdot

Dun Ġorġ ġie ordnat saċerdot flimkien ma' 13-il saċerdot ieħor fit-22 ta' Dicembru 1906 mill-Isqof Pietru Pace. Meta l-Isqof ġie biex jidlek idejn Ġorġ Preca "iż-żejt spicċalu u kelli jingħieb il-ġdid." Iċċelebra l-ewwel quddiesa solenni fil-Parroċċa ta' San Gejtanu, l-Ħamrun, nhar il-Milied. Għal xi ġimgħat wara l-ordinazzjoni saċerdotali

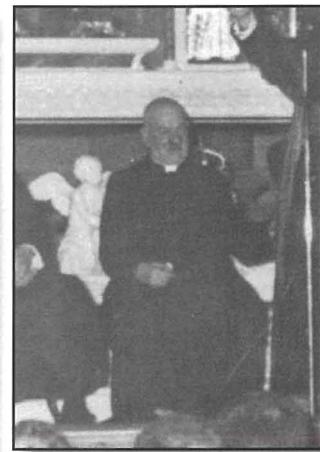

kien joħrog biss mid-dar biex iqaddes. Kien jibqa' miġbur fil-kamra ta' fuq il-bejt jitlob u jimmedita.

Il-Fondazzjoni tal-M.U.S.E.U.M

Darba minnhom, Dun Ĝorġ Preca kien għaddej fil-knisja ta' San Gejtanu u sema' lis-sagristan jgħallem id-duttrina lit-tfal. Tifel staqsa lis-sagristan: "Lil Alla, min ħalqu?" U dak wiegħu: "Alla sar waħdu.", meta kellu jwiegħu "Alla kien minn dejjem." Dun Ĝorġ intebah li hemm bżonn li jsir xi ħaġa sabiex lin-nies jingħatalhom tagħlim Nisrani kif xieraq.

Għall-ħabta tal-ahħar ta' Jannar 1907 Dun Ĝorġ sejjah mill-ġdid lill-grupp taż-żgħażaq ġħu u nhar it-2 ta' Frar iltaqqi fil-Knisja Ta' Nuzzo, il-Ħamrun, għal lezzjoni tiegħi. Nhar is-7 ta' Marzu Itaqqħu għall-ewwel darba f'post ċkejken li kienu krew f'n. 6, Triq Fra Diegu, l-Ħamrun. Dawn iż-żeww ġati jimmarkaw it-twaqqif tas-Societas Doctrinæ Christianæ (Soċjetà tad-Duttrina Nisranija): grupp ta' żgħażaq ġħalli lajci ffurmati fil-ħajja tar-ruħ u fil-principji tar-reliġjon kattolika, mibgħuta biex jgħallmu l-poplu. Għall-bidu, Dun Ĝorġ sejjah l-għaqda tiegħi Societas Papidum et Papidissarum jew "Xirk ta' Ulied il-Papa" għaliex ried jishaq fuq il-lealtà lejn il-Papa. Intant, soċju Salvu Muscat issuġġerixxa l-isem "Mużew" u biż-żmien dan l-isem qabad u baqa'. Dun Ĝorġ fassal akronimu mill-kelma "MUSEUM" bil-Latin: "Magister utinam sequatur Evangelium universus mundus!" (Mgħallem, li kien id-din ja kollha timxi fuq l-Evanġelju!!!).

Dun Ĝorġ jipprietka fil-Knisja Parrokkjali ta' Kristu Re f'Rahal Ģdid

Fis-sena 1957, is-Soċjetà tal-Museum kellha l-Ğublew tal-Fidda (50 anniversarju mit-twaqqif tagħha mis-sena 1907). Għal din l-okkażjoni mportanti, saret laqgħa fil-Knisja Parrokkjali ta' Kristu Re f'Rahal Ģdid u li għaliha kien hemm preżenti u għamel diskors, il-Fundatur tal-istess Soċjetà, il-Qaddis San Gorg Preca. Id-Diskorsi saru mill-Ewwel Superjur Ġenerali Ewgenju Borg, minn Mons. Carmelo Bonnici u minn San Gorg Preca. Fid-diskors tiegħi, Dun Gorg isemmi it-Twaqqif tas-Soċjetà u jirrakonta b'mod ħaj l-esperjenza sabiha li kellu ħdejn 'Croce Marsa'. Fid-diskors, San Gorg Preca jsemmi għal darbtjen 'kont gej hawn f'Rahal Ģdid'. Din l-attività saret fit-18 ta' Awwissu 1957.

Hajr William Camilleri